

ob stoti obletnici delovanja cementarne Salonit Anhovo

Deskle so postale bogatejše za Tematsko pot Deskle, na kateri je predstavljena naravna (geološka in biološka) ter kulturna (arheološka, zgodovinska in industrijska) dediščina kraja. Na poti obiskovalce spremljajo informacijske table, pritrjene na kamne iz domačega kamnoloma, ki vsako postojanko oziroma točko opisno in slikovno predstavijo. Po celotni poti so postavljene tudi betonske klopi, da se obiskovalci lahko malce odpočijejo ali pa uživajo v razgledu.

Tematska pot Deskle je nastala oziroma nastaja ob 100. obletnici cementarne Salonit Anhovo. Načeloma se začne na taborniškem prostoru v Gorenjih Desklah, a ker gre za krožno pot, se nanjo vsak obiskovalec lahko poda s katerekoli točke sam želi. »Na taborniškem prostoru bo postavljena velika informacijska tabla, na kateri bo celoten načrt tematske poti. Točke so zelo zanimive ... Včasih ljudje rečejo: "Kaj pa je v Desklah? Saj v Desklah se nič ne dogaja." Ko pa začneš raziskovati domači kraj, odkriješ marsikaj zanimivega, in upam, da bomo z novo potjo to tudi pokazali,« je za obiskovalce otvoritve tematske poti povedala Lojzka Reščič iz Salonita Anhovo, ena izmed glavnih snovalcev tematske poti. Ideja za pot je nastala v navezi na urejeno učno pot »Raziskujmo minerale v cementni industriji«, ki so jo otvorili leta 2015. Ker učna pot ni bila urejeno dostopna javnosti, so se odločili, da te dve poti povežejo. Nova Tematska pot Deskle ni še dokončno urejena, saj je organizatorje na eni strani malce prehitel čas, na drugi pa so jih omejili trenutni ukrepi. Lojzka Reščič še poudari: »To je le zasnutek poti, pomembno pa je, da se bo pot v prihodnje nenehno nadgrajevalo in dopolnjevalo z dodatnimi vsebinami in zanimivostmi.«

Snovalci poti so k sodelovanju povabili čim več domačih društev, organizacij in krajanov, da bi vanjo resnično vključili kar največ različnih področij. Na pomoč so jim priskočili Občina Kanal ob Soči, arheologa dr. Manca Vinazza in Miha Mihelič, Zavod RS za varstvo narave, Društvo tabornikov Odporne želve, Lovska družina Paljevo, plesna skupina Tince, Društvo Soška fronta in še mnogi drugi.

Od taborniškega prostora smo se v dveh skupinah podali na raziskovanje nove tematske poti. Sama sem ostala v prvi skupini, ki sta jo vodili ga. Lojzka Reščič in arheologinja Manca Vinazza. Pot nas je hitro pripeljala do prve točke – suhega zida. Dr. Manca Vinazza z Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani je povedala, da suhi zidovi niso samo kraški pojav, ampak so jih včasih gradili tudi na območju Deskel in njegove okolice. Od suhega zida nas pot vodi naprej do strelskega jarka iz prve svetovne vojne. Po prijetni senčni stezi najprej skozi jarek nato pa še skozi gozd nas naprej pot popelje do naslednje točke – Lovska družina Paljevo. Ker gre za območje z veliko divjadi, so na informacijski tabli predstavljeni dve vsebini, in sicer domača lovška družina ter najpogostejše živali, ki živijo na tem območju. Naslednja tematska točka je nastala na pobudo plesne skupine Tince iz Deskel. Napravili so Tincino klop, na kateri je predstavljena tudi sama Tinca (Katarina Marinič). Gre za najstarejšo Slovenko, ki je doživela skoraj 111 let. Tincina klop je postavljena v smeri nekdanje vasi Gabrje, kjer se je Tinca rodila.

Pot smo nadaljevali proti žičniškemu stolpu, ki ga bodo prav za namen tematske poti tudi uredili v razgledno točko. Nekaj korakov nad stolpom pa je najvišja točka Tematske poti Deskle – vzletišče za padalce, na katerem organizatorji načrtujejo postaviti tudi »klopco ljubezni«, tokrat iz betona. Od tu vodi pot na Jelenk.

Zatem se pot ponovno vrne v dolino, najprej do točke, na kateri nam informacijska tabla na kratko predstavi staroverstvo in staroverce, ki so živeli na tem območju, nato pa se nadaljuje do opuščene kamnoloma, v katerem poteka že prej omenjena učna pot »Raziskujmo minerale v cementni industriji«. Takoj zatem pridemo do slapa Mednik. Čeprav ne gre za »razkošen« in bučen slap, v njem živi pestra vrsta dvoživk, ki so izjemnega pomena tako za čisto vodo kot za ostalo naravo v okolici slapa. Pot pa nas zatem popelje v vas (Gorenje Deskle) mimo Tincine hiše, bivše šole in cerkve Sv. Jurija na Britovu spet do začetne točke, taborniškega prostora.

Tematska pot Deskle torej ponuja veliko lokalnih zanimivosti: od suhih zidov, prve svetovne vojne, najstarejše slovenke Tince, lovstva in najpogostejših živali, staroverstva, mineralov, dvoživk in živih fosilov do zgodovine domačega kraja.

Anja Pišot